

35-jaar oude interdisciplinaire aanpak opnieuw actueel

Interuniversitaire Studiegroep Planologie

Een van mijn masterprojecten aan de TU Delft was een ontwerp van Groot-Zeeburg. Op initiatief van buurtorganisaties in Amsterdam-oost onderzochten we de mogelijkheden van een nieuwbouwwijk in het IJmeer ten oosten van de stad. Het was 1981. De wijk is er nu al lang: IJburg.

Ik was het 35-jaar oude project eigenlijk vergeten maar rond het thema klimaatbestendige stad wordt het voor mij opeens weer actueel. Niet vanwege de wijk of het ontwerp, maar vanwege de manier waarop het ontwerp tot stand kwam. Wat ik toen niet besepte was dat dit uniek was en nu weer hartstikke actueel is.

Onder de naam "Interuniversitaire Studiegroep Planologie" werkten masterstudenten van verschillende faculteiten en verschillende universiteiten samen aan dit project. De groep bestond uit technisch en sociaal planologen, een landschapontwerper, een stedenbouwer, een volkshuisvester, een verkeerskundige, een civieltechnicus, een waterbeheerder en een econoom. Allen aan het einde van hun universitaire opleiding in Amsterdam, Groningen, Leiden en Delft en allen begeleid door een hoogleraar in hun eigen discipline.

Ik kan me niet herinneren dat we de samenwerking tussen deze disciplines als probleem ervaarden. Integendeel, de samenwerking met zoveel verschillende invalshoeken en vooral ook "niet-Delftenaren" vond ik bijzonder stimulerend.

Binnen zes maanden produceerde de groep een ontwerp waarin de vervoersstructuur, het bouwrijp maken,

de voorzieningen, het bouwprogramma voor verschillende doelgroepen, de fasering, de kosten en de financiering waren geïntegreerd.

De inrichting en het ontwerp van de wijk waren afgestemd op de zettinggevoelige ondergrond, we bedachten geleidelijke investeringen in voorzieningen, een meegroeiend verkeerssysteem, we hielden rekening met schaarse grondstoffen voor ophogen en ontwierpen een gebiedseigen watersysteem.

We studeerden allen succesvol af en grote kans dat we allen deze interdisciplinaire aanpak uit het oog zijn verloren. Maar de laatste jaren wordt een interdisciplinaire aanpak steeds belangrijker, bijvoorbeeld in de adaptatie van onze steden aan het veranderende klimaat.

Een steeds groter deel van de projecten van Wareco is gericht op dit klimaatbestendig maken van dorpen en steden. Als waterbeheerders deden we dat in eerste instantie vanuit de visie dat in het ontwerp van stedelijke waterprojecten rekening moest worden gehouden met de effecten van klimaatverandering. Zo zijn de wadi's, het afkoppelen, het bergen op straat, waterdoorlatende verharding, groene daken, waterpleinen, onttegenen, etc. ontstaan.

Ik ben er van overtuigd dat de inzet van al deze initiatieven een bijdrage gaat hebben, maar wat ik mis is het masterplan, waarin het watersysteem, de bodem en de leefomgeving in de breedste zin op gemeente- of wijkniveau samenkomen. Het GRP (gemeentelijk rioleringsplan) of het GGP (gemeentelijk groenplan) gaan dit niet brengen. Met de Omgevingsvisie uit de nieuwe Omgevingswet krijgen we misschien een nieuwe kans.

Ik zie steeds meer goede initiatieven die kunnen bijdragen aan zo'n masterplan. Hoogeveen organiseerde vorig jaar een Masterclass, waarin verschillende disciplines nadachten over de klimaatbestendige inrichting van Hoogeveen (vakblad Rioleringsmaart 2016). In Den Helder woonde ik een ontwerpatelier bij, gericht op de lange termijn klimaatbestendige ontwikkeling van een groot deel van het grondgebied van de stad. Ook hierbij waren meerdere disciplines betrokken; van energieleverancier tot rioler.

Goede initiatieven die mij doen denken aan 1981: de Interuniversitaire Studiegroep Planologie die op deze manier een professioneel breed gedragen vervolg krijgt.

Nico Borreman